

[Socialministeren]

skellige faggrupper (f.eks. sundhedsplejersker og pædagoger). Forældrene har været inddraget i voksende grad, da mange projekter har satset på at skabe fællesskab og aktiviteter børnefamilierne imellem og har skabt en øget opmærksomhed for at imødekomme især småbørnsforældres behov for råd og vink omkring børneopdragelse. Der er kun udviklet få nye dagpasningsformer, men blandt eksemplerne er de private puljeordninger og satellitmodellen, hvor der til et dagtilbud knyttes f.eks. skovbørnehave eller andre udflugtsmål. Projekterne har ikke i væsentlig grad bidraget til at reducere ventelisterne.

Børns og unges fritidsliv: Mange har bistået i forskellige former for kulturprojekter omkring f.eks. cirkus, kunst, medier m.v. Hertil kommer en række såkaldte åbne væresteder, som har vist deres berettigelse ved at tiltrække nogle grupper af udsatte unge, der ellers ikke kommer i klubber og lign. Alternative idrætsaktiviteter er vokset frem som modvægt til den mere konkurrenceorienterede klubsport. En del projekter har desuden haft de udsatte børn og unge som målgruppe, bl.a. med et forebyggende sigte. Specielt har der været en markant udvikling af samarbejdslinier mellem private og offentlige aktører.

Truede børn og unge: Hovedparten har som form arbejdet med dagtilbud til truede børn og unge samt oftest også deres forældre. Tendensen har været den såkaldte familiebehandling, hvor der arbejdes med samspil og problemer i familien samt med at forebygge anbringelse uden for eget hjem. Dagbehandlingstilbudene har vist sig ikke at slå til i forhold til de meget svage familier.

En mindre del af projekterne handler om døgntilbud, hvor det er karakteristisk, at forældrene søges inddraget i behandlingen. Hertil kommer dog et mindre antal tilbud til unge, der ikke har kunnet komme overens med deres forældre, og som derfor har brug for egnede bomuligheder.

Sammenfattende: I småbørnsprojekterne er det typisk pædagogerne, der – ofte i et samarbejde med forældre – har været den drivende kraft i forsøgsarbejdet. I forhold til de større børns og unges fritidsliv er billedet mere sammensat. Her har forskellige professionelle og frivillige trukket på samme hammel. Hvad angår de truede børn og unge, er det for det første

karakteristisk, at projekterne overvejende er sket i offentligt og ikke i privat/frivilligt regi. For det andet synes hovedvægten at være lagt på de børn og unge, der ikke hører til blandt de mest udsatte.

3.2 Aktivering og revalidering

Der er givet støtte til 237 projekter med i alt 34 mio. kr. Herudover har kommuneprojektet »Der er brug for alle« fået 5,7 mio. kr.

De projekter, der har modtaget støtte, har haft to primære målgrupper: 1) arbejdsløse kontanthjælpsmodtagere og 2) psykisk, fysisk eller socialt handicappede, herunder hjerne-skadede, sindslidende, sent udviklede, ordblinde, fysisk handicappede, førtidspensionister, kriminelle og misbrugere.

Det største antal gennemførte projekter har været af beskæftigelsesmæssig karakter. Et hovedformål har været udvikling af nye metoder. Aktiveringsindsatsen har i høj grad bygget på en pædagogisk indsats og mindre på en produktiv indsats. Indsatsen kan inddeles således:

- arbejdsaktiviteter, hvor arbejde og undervisning kombineres for at kvalificere de ledige,
- projektarbejde, hvor aktiviteterne foregår som delvis deltagerstyrede aktiviteter,
- motivationsprojekter, der satses på afklaring af deltagerens erhvervsplaner,
- forrevalidering, hvor deltagerens sociale eller psykiske vanskeligheder afhjælpes,
- åbne tilbud med fællesaktiviteter for deltagerne af mere eller mindre forpligtende art, f.eks. i et værested eller aktivitetshus eller i »butikker«, hvor der kan hentes hjælp til at løse akutte problemer f.eks. fra læsehandicap, og »oplivning«, hvor der satses på at engagere deltagerne i samfundslivet igen via undervisningstilbud.

Det offentlige er med i næsten alle projekter. Mødet mellem offentlige og private aktører har udviklet og dannet grundlag for nye modeller for det fremtidige aktiveringssystem. Der er nedbrudt grænser mellem det offentlige og det private, primært private foreninger, oplysningsforbund, selvejende institutioner. Det private erhvervsliv er kun repræsenteret som aftager af projektdeltagere i form af løntilskudsordninger m.m.

De projekter, der handler om hjerneskadede, ordblinde og sent udviklede, har udviklet nye metoder og påpeget behovet for en udvidet